

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 30 август 2019 година

Соопштение за печат

Позначајни движења кај останатите финансиски институции^{1,2} (ОФИ): втор квартал на 2019 година

- Во вториот квартал од 2019 година, состојбата на вкупните средства на ОФИ изнесува **114.804 милиони денари**, при што во нивната структура најголемо учество од 62,8% имаат средствата на пензиските фондови, по што следуваат средствата на осигурителните друштва со учество од 21,2%.
- Вкупните средства на ОФИ, на крајот на јуни годинава, бележат квартален и годишен раст од **3,7%**, и **15,0%**, соодветно. Гледано според потсекторите, растот главно произлегува од зголемените средства на пензиските фондови (учество од 54,8% и 59,5%, соодветно, во вкупниот прираст), при дополнителен позитивен придонес на осигурителните друштва и инвестициските фондови.

Табела 1. Вкупни средства/обврски на ОФИ³

	Кв. 2 2018	Кв.1 2019	Кв.2 2019	Квартални промени		Годишни промени		Структура (Вкупно ОФИ)
				Кв.2 2019/Кв.1 2019		Кв.2 2019/Кв.2 2018		
	Состојби, во милиони денари			милиони денари	%	милиони денари	%	%
1. Останати финансиски институции	99.866	110.731	114.804	4.073	3,7	14.939	15,0	100
1.1 Осигурителни друштва	22.219	23.684	24.387	702	3,0	2.168	9,8	21,2
1.2 Пензиски фондови	63.249	69.912	72.143	2.230	3,2	8.894	14,1	62,8
1.3 Инвестициски фондови	6.252	7.196	7.913	718	10,0	1661	26,6	6,9
1.4 Други ОФИ	8.146	9.939	10.361	423	8,1	2215	71,3	9,0
1.4.1 Финансиски друштва	2.590	3.242	3.531	289	8,9	941	36,3	3,1
1.4.2 Лизинг друштва	4.304	5.287	5.484	197	3,7	1180	27,4	4,8
1.4.3 Друштва за управување со пензиски и инвестициски фондови	1.253	1.410	1.347	-63	-4,5	94	7,5	1,2

Извор: НБРСМ.

¹ Во останатите финансиски институции се вклучени: инвестициските фондови, пензиските фондови, осигурителните друштва, друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг.

² Во август 2018 година е направена ревизија на податоците за првиот квартал на 2018 година заради примена на нова методологија согласно со новиот Прирачник и новото Упатство за монетарна и финансиска статистика на ММФ од 2016 година. Клучни се две промени. Првата се однесува на промената на третманот на финансиските инструменти деноминирани во денари со валутна клаузула, коишто согласно со новата методологија од категоријата „денари“ се прераспределени во категоријата „странска валута“. Втората промена е во прикажувањето на исправката на вредноста на финансиските инструменти, којашто наместо во капиталот се прикажува во рамки на категоријата „останати обврски“. За повеќе информации види на следнава врска:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf.

³ За потребите на ова соопштение, во категоријата „Други ОФИ“ се опфатени: друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг (точка 1.4 од табелата).

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Најзастапени инструменти во **структурата на средствата на ОФИ** се должничките и сопственичките хартии од вредност⁴ (вкупно учество од 66,3%), додека најзначајни во **структурата на обврските** се техничките резерви на осигурување⁵ и капиталните сметки⁶ (вкупно учество од 90,5%).

Табела 2. Средства/обврски на ОФИ, по потсектори и по финансиски инструменти, кв. 2 2019

	Вкупно ОФИ		Пензиски фондови		Осигурителни друштва		Инвестициски фондови		Други ОФИ	
	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)
Вкупни средства	114.804		72.143		24.387		7.913		10.361	
Валуту и депозити	21.764	19,0	10.590	14,7	6.293	25,8	4.018	50,8	864	8,3
Хартии од вредност различни од акции	50.849	44,3	39.584	54,9	8.922	36,6	1.687	21,3	656	6,3
Кредити	7.286	6,3	0	-	165	0,7	19	0,2	7.102	68,5
Акции и останат сопственички капитал	25.275	22,0	21.831	30,3	1.210	5,0	2.178	27,5	57	0,5
Технички резерви на осигурување	1.471	1,3	0	-	1.471	6,0	0	-	0	-
Финансиски деривати	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Останати средства	5.145	4,5	139	0,2	4.648	19,1	11	0,1	347	3,4
Нефинансиски средства	3.013	2,6	0	-	1.678	6,9	0	-	1.335	12,9
Вкупни обврски	114.804		72.143		24.387		7.913		10.361	
Кредити	5.830	5,1	0	-	86	0,4	0	-	5.744	55,4
Технички резерви на осигурување	66.126	57,6	52.476	72,7	13.651	56,0	0	-	0	-
Останати обврски	5.041	4,4	459	0,6	2.951	12,1	43	0,5	1.587	15,3
Капитални сметки	37.807	32,9	19.208	26,6	7.699	31,6	7.870	99,5	3.030	29,2

Извор: НБРСМ.

- **Гледано по инструменти**, најголем придонес кон растот на квартална основа имаат повисоките вложувањата во должнички и сопственички хартии од вредност. На годишна основа, најголем придонес во растот имаат валутите и депозитите, по кои следуваат вложувањата во должнички и сопственички хартии од вредност. На страната на обврските, кварталниот раст главно е резултат на зголемувањето на техничките резерви на осигурување⁷ и капиталните сметки, наспроти падот на останатите обврски. Годишната стапка на раст во најголем дел се објаснува со зголемените обврски врз основа на технички резерви на осигурување и капитални сметки.

⁴ Должничките хартии од вредност (ДХВ) се однесуваат на хартиите од вредност различни од акции согласно со меѓународната класификација на финансиските инструменти, како што е објавено во билансите и прегледите на останатите финансиски институции.

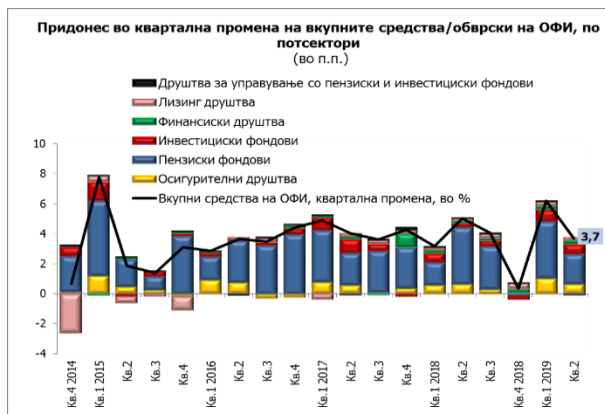
⁵ Техничките резерви на осигурување содржат: нето-капитал на домаќинствата во резерви од животна осигурување, нето-капитал на домаќинствата во пензиските фондови и претплатени премии и резерви наспроти книговодственото побарување (неживотното осигурување).

⁶ Капиталните сметки ги опфаќаат: сопственичките вложувања, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и посебната резерва и вредносните приспособувања.

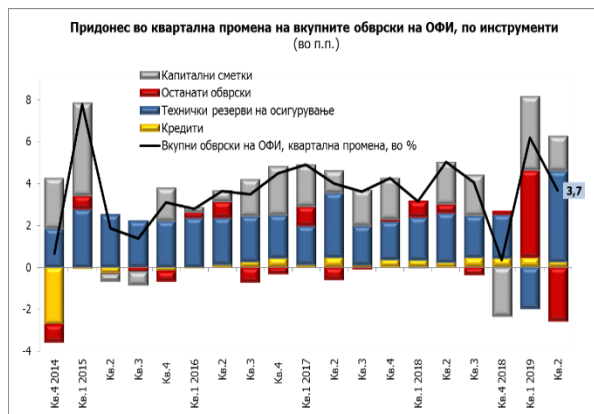
⁷ Во вториот квартал од 2019 година, зголемувањето на техничките резерви на осигурувањето на ОФИ (конкретно пензиски фондови) е резултат на промена во законската регулатива за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

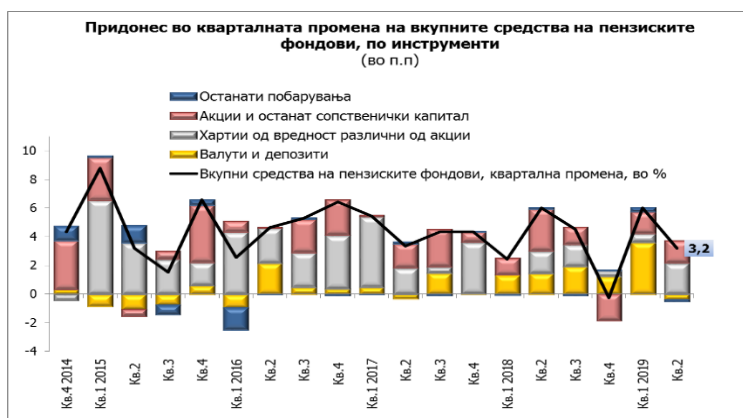

Извор: НБРСМ.

Позначајни движења кај ОФИ, по видови институции

- Во вториот квартал на 2019 година, вкупните средства на пензиските фондови (задолжителни и доброволни), остварија квартален и годишен раст од 3,2% и 14,1%, соодветно. Во однос на одделните инструменти, раст на квартална основа бележат средствата во должнички и сопственички хартии од вредност, наспроти падот евидентиран кај валутите и депозитите. Годишната стапка на раст се објаснува со порастот на валутите и депозитите и должничките хартии од вредност, при дополнителен позитивен придонес и на сопственичките хартии од вредност. На страната на обврските, растот на квартално ниво е резултат на зголемените технички резерви на осигурување⁸, во одреден дел неутрализиран од падот кај останатите обврски, додека годишната промена се должи на зголемувањето на техничките резерви на осигурување и капиталните сметки.

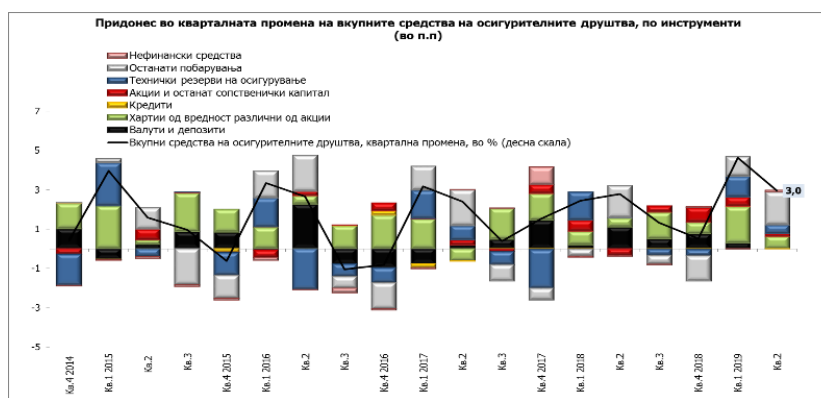
Извор: НБРСМ.

⁸ Види претходна фуснота.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Кај вкупните средства на осигурителните друштва⁹**, во вториот квартал од 2019 година, кварталната стапка на раст изнесува 3,0% и главно е резултат на останатите побарувања, при дополнителен позитивен придонес и на должничките хартии од вредност и техничките резерви на осигурување. Годишниот раст од 9,8% во најголем дел произлегува од должничките хартии од вредност, а позитивен и речиси еднаков придонес имаат и сопственичките хартии од вредност и валутите и депозитите. На страната на обврските, растот на квартално и годишно ниво се објаснува со зголемувањето на техничките резерви на осигурување и останатите обврски.

- **Во вториот квартал на 2019 година, вкупните средства на инвестициските фондови¹⁰** остварија раст од 10,0% на квартална основа и годишен раст од 26,6%. Притоа, кварталниот раст главно е одраз на повисоките инвестирања во должнички хартии од вредност (учество од 62,0% во вкупниот прираст), при позитивен придонес и на валутите и депозитите и сопственичките вложувања. Нагорната промена на годишна основа се должи на зголемувањето на валутите и депозитите и сопственичките хартии од вредност, при позитивен придонес и на должничките хартии од вредност. На страната на обврските, повисоките капитални сметки (во најголем дел сопственички вложувања) се главен носител на кварталниот и годишниот раст.

⁹ НБРСМ тековно ја известуваат сите шеснаесет осигурителни друштва коишто се вклучени во регистарот на Агенцијата за супервизија на осигурувањето (АСО), од кои единаесет за неживотно осигурување и пет за животно осигурување.

¹⁰ Во регистарот на Комисијата за хартии од вредност (КХВ), тековно се опфатени петнаесет отворени и пет приватни инвестициски фондови, при што НБРСМ ја известуваат деветнаесет фондови.

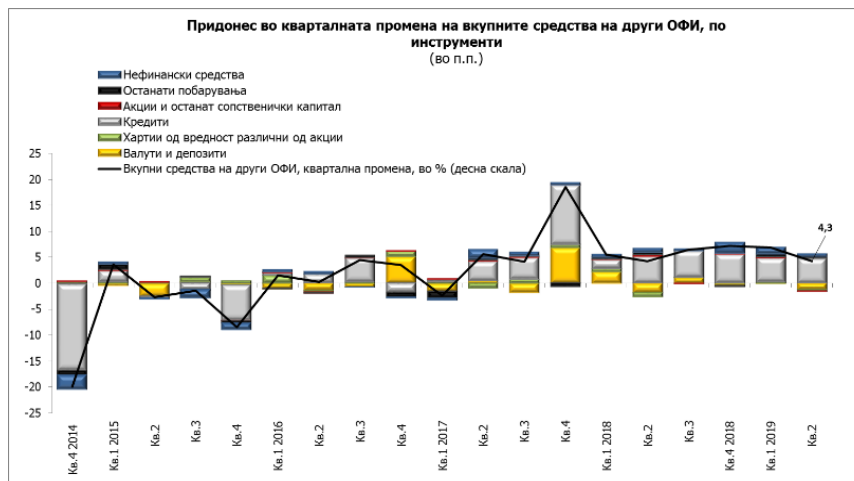

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Извор: НБРСМ.

- **Вкупните средства на другите ОФИ^{11,12,13}**, на крајот на јуни годинава, бележат квартален и годишен раст од 4,3% и 27,2%, соодветно. Растот произлегува од зголемената активност на финансиските и друштвата за лизинг (поизразено кај финансиските друштва), на коишто отпаѓа 68,5% од средствата на другите ОФИ. На страна на обврските, растот на квартално и годишно ниво е резултат на зголемените обврски врз основа на кредити.

Извор: НБРСМ.

¹¹ Почнувајќи од првиот квартал на 2014 година, вклучени се податоците за новите известувачи финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг. Во податоците тековно се опфатени дваесет и едно финансиско друштво и седум друштва даватели на финансиски лизинг.

¹² Во четвртиот квартал на 2017 година во сериите податоци е вклучено ново финансиско друштво (штедилница којашто се пререгистрира во финансиско друштво), промена којашто има влијание врз годишните стапки на промена.

¹³ Во текот на 2018 година во сериите на податоци се вклучени две нови друштва за управување со инвестициските фондови.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

***

Ревизии на податоци

Податоците за движењата кај ОФИ во ова соопштение содржат ревизии на податоците за периодот октомври 2018 година – март 2019 година, поради добивање нови, коригирани информации и податоци од известувачите. Овие ревизии не предизвикаа значителни промени кај претходно објавените податоци и главно произлегуваат од подобриот опфат и квалитет на известувањата.

Придружни информации

Временски серии податоци: Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции <http://www.nbrm.mk/ns-newsarticle-bilansi-i-pregledi-na-finansiskite-institucii--kvartalni-podatoci.nspix>

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_statistika_18_01_2018_mak.pdf

Информација за методолошки измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки: http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://www.nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции: 29 ноември 2019 година (референтен пресек заклучно со третиот квартал на 2019 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 112/ 110/ 108).